

Cena 1'50 din

Edinost

Najstrašnejša vojna se je končala z dogovorom, ki ni dogovor miru, ampak nadaljevanje vojne.

Anatol France.

Uredništvo in uprava: Maribor, Kopalniška ul. 6 - Tel. 25-67 - Izhaja vsak četrtek
Velja letno 36 din, polletno 18 din, četrtletno 9 din, za inozemstvo letno 50 din
Rekopisi se ne vračajo - Pošt. čk. rač. 11.787 Mariborske tiskarne d. d. Maribor
Oglaš po ceniku

Na ogled brezplačno

pošiljamo do nadaljnjega SAMO POSAMEZNE STEVILKE S POLOŽNICO po naročilu ali po predlogu naših zaupnikov.

Vsem cenjenim naročnikom na znanje!

Številki od 5. oktobra smo priložili položnico. Obenem smo obvestili vsakogar, ki še kaj dolguje, koliko naročnine dolguje do konca tega leta. Kdor položnice ne rabi zdaj, ker je naročnino za letos že poravnal, naj jo shrani za prihodnje nakazilo, ali pa jo naj da komu drugemu, ki želi »Edinost« naročiti! Ne zavrzite nobene položnice, ki je za upravo razmera draga tiskovina! Stari zamudniki bodo črtani in naj vedo, da so list križno prejemali in da jih ustavitelj lista ne odveže od dolžnosti, ki so jo prevzeli z naročbo. Naj vsi store svojo dolžnost, kakor smo jo storili mi z rodoljubno poštenostjo!

Uprava »EDINOST«
Maribor, Kopalniška ulica 6

Vprašanje naše notranje ureditve

Sporazum med Cvetkovičem in dr. Mačkom, ki je predvideval enake pravice kakor za banovino Hrvatsko tudi za ostale banovine, je sprožil v našem javnem življenju mnogo razpravljanja. Pojavilo se je vprašanje številca jugoslovanskih banovin in imena Bosna-Hercegovina, Vojvodina, Macedonija ter seveda Slovenija so šla skozi dnevno časopisje.

Najmanj sporno je bilo vprašanje Slovenije. Hrvatski, oziroma nekateri srbski listi so kaj radi zatrjevali, da Slovenija prav za prav že ima neko avtonomijo, saj se je vsa perzonalna politika z nastavljanjem in odstavljanjem ter premeščanjem državnih uradnikov vršila izključno po slovenskih željah.

V slovensko perzonalno politiko se srbski režimi niso nikoli prav vmešavali. Mi tu v Sloveniji moramo žalibog priznati, da gre marsikaj pri nas, za kar smo dolgo dolžni protislovenske režime, na račun nekaterih Slovencev samih, ki so v svoji strankarski zagrozenosti raje delali proti koristim naroda, kakor da bi svojemu rojaku, ki ni bil popolnoma iste barve, kakor trenutni režim, dopustili svobodno življenje. Sicer pa odločanje v uradniških nastavitvah gotovo niso edine slovenske zahteve. Gre za druge reči, za finance, za prosveto in še za marsikaj. Predvsem pa za demokracijo. Kaj nam pomaga vsa slovenska avtonomija brez demokratičnih tiskovnih, zborovalnih in volilnih zakonov! Dokler teh ni, in dokler ne bomo v tajnih in proporcionalnih volitvah izvedeli za pravo in nepotvorjeno ljudsko voljo, nima nihče pravice govoriti v imenu slovenskega naroda!

Se težje kakor vprašanje slovenske banovine, pa je vprašanje ostalih banovin.

Podpisaite
CMD!

Povsem drugače je, če se stvar reši tako, kakor je napovedal dr. Maček: »Narod sam naj odloči!«

Tudi z Macedonijo so baje težave. Vse stranke, ne le JRZ, ampak tudi stranke srbske opozicije, zadnja baje tudi zemljoradniška, ki je imela dotlej med ljudstvom veliko simpatij, so se izkazale proti avtonomiji Macedonije. Nihče pa se doslej ni domislil, da bi vprašal tudi prebivalstvo samo, ki se ga vendar vsa stvar gotovo največ tiče.

Na prelomnici

Napetost na zapadu vsak dan bolj narašča. Vsi poizkusi, da se doseže mir, so propadli. Stavi se vprašanje zakaj ni bilo mogoče mirno poravnati spora. Zato so tehtni vzroki, ki so utemeljeni v obstoju obeh držav. Glavni vzrok je isti kakor v svetovni vojni. Nemčija se je ponovno dvignila v silo, ki hoče za svojo industrijo sirovine in trg. Pri tem je trčila na angleške interese naj si bodo ti v Evropi in kolonijah. Nemške težnje bi se lahko uredile samo na račun Anglije ali Rusije. Popuščanje s strani Anglije je šlo do skrajnosti. Prepustila je usodi Avstrijo, Češkoslovaško in Poljsko. Pri zahtevi kolonij je trčila Nemčija na življenjsko žilo Anglije. Če bi Nemčija dobila kolonije, bi se — tako trdijo Angleži — njene zahteve večale ter tako ogražale angleški kolonialni imperij, ki se je precej maha... Radi tega je Anglija popustila do skrajne meje in se sedaj upira na življenje in smrt.

Da je Anglija tako daleč popustila, je vzrok baje boljše nevarnost, ki preti Evropi v slučaju vojne polomije in ki bi obema prekrizala račune. V svoji borbi proti boljševizmu, je Nemčija dobila brez večjih težav veliko ozemlja. Po nemški protiboljševski usmerjenosti in po Hitlerjevi zunanji politiki v »Mein Kampf«, kjer pravi, da noče kolonij, ampak teritorij v Evropi in to na račun Rusije, kjer naj osvoji nemški meč prostor nemškemu plugu. Anglija je podpirala nemško stremenje proti Rusiji, ker bi spor z Rusijo Nemčijo oslabil in bi Angleži obvarovali svoje interese in še pridobili. Toda Nemčija je uvidela angleške namene in ni hotela na led... Naenkrat je prišlo do spremembe nemške politike. Baje je bilo to že od začetka predvidevano, da se je lahko nac. socializem utrdil z angleško pomočjo... Vsa angleška stremjenja, da usmeri Nemčijo proti Vzhodu, so se izjalovila, ker bi borba proti Rusiji bila za Nemčijo

Zivahno politično gibanje med Slovenci

Po poročilih, ki jih prinašajo že več tednov sem vsi naši in mnogi srbski ter hrvaški listi si moremo vsaj v glavnem predočiti politična vrenja in trenja med Slovenci.

Že od leta 1935. so zavzele v slovenskem političnem življenju častno mesto nekatere opozicijske skupine. Najvidnejša je bila med vsemi skupina, ki se je imenovala »Kmečko-delavsko gibanje«. Ta je prva spoznala družbeno sestavo Slovenije in je skušala zajeti kmečke in delavske sloje v politično gibanje socialne pravice in za načela sporazuma, pri katerem naj bi sodelovali tudi Slovenci kot enakopraven faktor v državi. Po znanem sporazumu med dr. Mačkom in dr. Cvetkovičem je začutilo to kmečko-delavsko gibanje zrelost in potrebo, da se organizatorično in idejno bolj poveže. V ta namen — tako so poročali dnevnik — sta se vršila v Ljubljani in v Celju sestanka, kjer se je govorilo o ustanovitvi »Zveze delovnega ljudstva Slovenije« in kjer je bil sprejet nekakšen program te bodoče stranke.

Druga skupina, ki se je pojavljala po letu 1935. je bila Lončarjeva skupina, ki je sklicevala svoje ljudi pogosto v Zagreb, da je mogla tam pod okriljem HSS

pretrd oreh, radi ruske ogromnosti, ki bi lahko Nemčijo požrla kakor Napoleona... Nemški voditelji so to uvideli, zato so se raje preusmerili proti Angliji, da spet izsilijo od nje na miren način nova ozemlja. Toda naleteli so na nepričakovan odpor. In ker gre za obstoj Nemčije, je prisiljena, da gre v vojno in se tako po možnosti obdrži.

Anglija računa, da bo s svojimi zavezniki in bogastvom uničila nac. socialistično Nemčijo in je slednje prisilila z blokado v boj. Angleški politiki se zavedajo, da jim je Nemčija »tekmeček«, ki ga je treba onemogočiti, če hočejo še v naprej vladati nad svetom, zato so napovedali nac. socializmu križarsko vojno, da ga uničijo in uredijo novo Evropo na podlagi mirne demokracije... Tu se jasno vidi po izjavah obeh »konkurentov«, da gre ta vojna za izpremembo ureditve Evrope in sveta...

Začele so se priprave z obeh strani za splošen napad in protinapad. Splošno se govori, da bo sledil napad preko Holandije na Anglijo. Za vsako sigurnost je pripravila Holandija poplavo ogromnih ozemelj, po drugih krajih pa jo ščitijo utrdbe. Toda baje bo Nemčija opustila ta načrt, ker bi si s tem povečala fronto in bi si nakopala novega sovražnika ter bi izgubila nevtralno državo, ki ji lahko dobavlja potrebščine. Sledil bi naj splošen veliki letalski napad naravnost na Anglijo in to najbrž še letos. Vsekakor pa takrat, tam in tako, kakor se bo najmanj pričakovalo.

Izd vojne je težko prerokovati. Lahko se dogodi — kakor je usoda nagajiva... da pride drugače kakor si bojujoče sile zamišljajo. Gotovo pa je, da smo na prelomnici in da bo po končani vojni prišla precejšnja izprememba vsled novih gospodarskih potreb, radi katerih je nastala vojna.

A. Š.

zborovati. Pred kratkim se je organizirala ta skupina v Slovensko kmetijsko stranko, te dni pa je stopila z delom kmetijcev v Kmečko-delavsko stranko. Priteknila je torej svojemu naslovu tudi besedico »delavsko«. Zagrebški listi vedo povedati, da ta stranka ne odklanja politikov, ki so delovali že v prejšnjih režimih.

Tudi socialno demokratska stranka je obnovila svoje javno delo pod vodstvom dr. Topaloviča, Petejana, Eržena in drugih, in se je predstavila s ponudbo, za sodelovanje pri urejanju države.

Vršijo pa se prerivanja tudi med JNS katere velik del želi spet ustanoviti »demokratsko stranko« in stopiti v ožje stike s Samostojno demokratsko stranko drugod po državi.

Vse pa napreduje zelo okorno, ker se ni izveden drugi, morda najvažnejši del sporazuma — novi zakoni o tisku, zborovanju, volitve itd. Niti HSS še ni zakonita stranka po še veljavnih zakonih iz časa diktature. Vendar pa ministrski predsednik dopušča svobodno politično delo, »za rekel je v Beogradu: »Zborujte in govorite kolikor hočete!« -ski.

Zanimanje za svobodno Slovenijo

V zakulisju se bje hud boj za svobodno banovino Slovenijo. Gotovo je, da bo ob nje vzpostavi marsikomu odklenkalo, ki je doslej po sili razmer »zastopale« in »predstavljale« narod in mu včasih celo pomagal vbijati v

Pri notranji preureditvi naše države so nastala sporna vprašanja. To je bilo pričakovati, saj ni mogoče, da bi šlo vse takoj in gladko od rok. Toda eno je gotovo: vse te težave se dajo zanesljivo

in trajno odpraviti samo na en način: z odločno demokracijo, z ukrepi, ki dajejo vsem zgodovinskim ali narodnostnim skupinam možnost, da o svoji usodi sam odločajo.

Zimski čas je najbolj ugoden za pridobivanje naročnikov. Cenjeni zaupniki in prijatelji »Edinosti« naj ga za to porabijo, da bomo vsi vkup imeli ustrezen delež na poštenem pospeševanju pravičnih teženj kmečko-delavskega človeka in našega občestva!

Učitelj in nacionalnost

Zdi se, kakor da bi se časi ponavljali. Pred prevratom je bila namreč ena najvažnejših nalog podeželskega učitelja vzbujanje narodne zavesti, s čimer naj bi se zavezil močan kulturni in politični vpliv tujcev. Po prevratu je bilo samo po sebi umljivo pričakovano, da bo ta nujnost v svobodni narodnostni državi odpadla in da se bo mogel učitelj temeljiteje posvečati drugim svojim obrazovalnim nalogam, katere je dotlej sprico nujnosti nacionalnega vzgajanja več ali manj zanemarjal. No, in uprav zaradi tega naziranja se je posvečalo nacionalni vzgoji zelo malo pozornosti. Tako pa so se mogle težnje tujih vpliv, ki s prevratom niso prestali delovati, tem ugodneje irveljavljati, saj jim je gospodarska ter socialna kriza poedinih slojev pripravila za njihove cilje še bolj plodna tla. Takšnih vplivov je bilo več. Unitaristični, ki je prihajal iz juga države, se ni obnesel in je že v kalu zamrl.

Moramo priznati, da se jim je to v dobršni meri tudi posrečilo, saj vemo, kako in s kakšnim duhom so prežeti nekateri predeli našega narodnega telesa. In moramo se upravičeno vprašati: kaj neki sta delala v tem času učitelji in

Mar bi tam ne mogla uspešno poseči v uprašanje nacionalne vzgoje ljudstva? Nekoliko, oziroma znatno vsekakor! Priznavamo pa, da so »učiteljsko« delo v tem pogledu močno zavirali drugi činitelji, predvsem nezadostna socialna ureditev našega ljudstva. Pripovedujte ljudstvu, kar hočete: o državi, o ljubezni do domovine, o veri, o potrebi narodnega dela in podobno. Če bo gospodarsko zadovoljen, bo vse sprejel, če ne, mu bo za vse malo mar. Kajti njegova ljubezen do domovine gre skozi želodec, slično kakor ljubezen do dekleta. Ne zamerite tej prispodobli, pa vendar drži in je zelo sorodna s tisto, ki pravi, da kmet prosi pred nevihto Boga milosti, da bi mu toča ne pobila žita in se zaupljivo obrača k njemu; če pa mu toča kljub prošnjam uniči pridelek, preklinja Boga. Se enkrat: ne zamerite, pa je vendar le tako v resnici in z realnostjo moramo vedno računati. Koliko kmetov (pa tudi ljudi iz drugih socialnih slojev) je že kdo videl, ki bi lačni in sestradani ter razčepani goreče častitali svojo domovino in ji ljubeče prepeli slavo? Ne idealizirajmo konkretnosti, ki jo moramo videti v vsej javnosti, če se nočemo sami ter domovini v škodo temeljito uračunati. Zato pa tudi razumemo, da učitelj z vsemi lepimi besedami v takšnem položaju ne bo mnogo opravil.

S tem pa nikakor ni rečeno, da bi sploh ne imelo smisla, da bi učitelj v krajih, ki gospodarski sicer ne nudijo posebnih izglede, ne vršil nacionalne propagande. Počasi, previdno naj odpira ljudstvu misel za narodnostne probleme: naj mu odpira oči, da bo znal pravilneje presoditi

□ Tovornine so se na morju močno podražile. Najbolj seveda v Severnem morju, kjer so torpedi in mine pognali že precej parnikov na morskno dno. Po švedski statistiki so se tovornine na ladjah podražile, odkar je izbruhnila vojna v Evropi, tri- do štirikrat.

SIRITE „EDINOST“

7 dni domačih vesti

* Hrvatski frankovski študentje, ki imajo tudi med Slovenci nekaj toplih zagovornikov, so priredili v Zagrebu demonstracije. Policija je aretirala 30 demonstrantov, med njimi nekaj sumljivih tipov, ki jih že dalj časa išče.

* Glavni tajnik HSS dr. Krnjević je na nekem zboru nastopil ostro proti znamenemu zagrebškemu kanoniku in izdajatelju klerikalne »Hrvatske straže«.

* Ljubljanska duševna bolnica je prisiljena, da ustavi obrat, če ne dobi v najkrajšem času zadostnih kreditov.

* Brezmesne dni baje dobimo. Iz Beograda poročajo, da je sedaj za naša živila konjunktura zelo ugodna in da je treba priliko izrabiti in v inozemstvo kolikor mogoče mnogo izvažati. Da nam doma ne zmanjka živine in svinj, zato že razmišljajo o tem, naj bi se tudi pri nas uvedli brezmesni dnevi, kakor je to v nekaterih drugih, tudi nevtralnih državah.

* V Ljubljano je prispel general Ferdo Janež, ki je bil pred kratkim z dvema drugima Slovencema imenovan za brigadnega generala. Prevzel je mesto komandanta vsega topništva v Sloveniji.

* Preskrba z bombažem in predvsem je sedaj Jugoslaviji zagotovljena. Surovine bodo naše tekstilne tovarne dobivale v Ameriki, Egiptu, Iraku, Iranu, Indiji, Turčiji in Kavkazu. Seveda so surovine sedaj zelo drage, vsled česar je treba računati z novim povišanjem cen tekstilnemu blagu.

* Železniški promet med Mariborom in St. Iljem, ki je od 28. oktobra dalje zelo skrčen, se je dosedaj nekoliko izboljšal. Železniška uprava je zopet uvedla dva vlaka, ki sta pred tremi tedni izostala. Med Mariborom in St. Iljem vozi za poskušnjo tudi mestni avtobus in odhaja iz Maribora ob 11.15 in iz St. Ilja ob 12.45 opoldne. Za poskušnjo vozi samo 14 dni. Ako ne bo dovolj zaseden, bodo Mestna podjetja progo zopet opustila. Vsekakor pa vozi avtobus le tako dolgo, dokler so na železnici omejitve.

* Klic po izboljšanju plač. Privatni uradniki so imeli v nedeljo v Ljubljani zborovanje, kjer so zahtevali, da se jim morajo spričo hitro naraščajoče draginje prejemki povišati, ker z dosedanjimi dohodki ne morejo več izhajati. Življenje se je podražilo za kakih 20 odstotkov, prejemki pa so ostali isti. — Tudi nekatere skupine delavcev dvigajo glas po zvišanju prejemkov. — Nekateri tekstilne tovarne v Sloveniji so že povišale svojim uslužbencem plače oziroma mezde za 10 odstotkov, res pa je tudi, da se je manufakturno blago podražilo v veliko večji meri, kot so lastniki tvornic izboljšali gnotni položaj svojih uslužbencem.

* Cena pšenici in koruzi, ki se je zadnje čase skokoma dvignila, z njo pa tudi cena moki, je sedaj na novosadski borzi nekoliko nazadovala. Kljub temu so cene še vedno zelo visoke.

* Obisk, ki so ga imeli člani vlade pri Dragiši Cvetkoviću v Nišu, se je razvil v politično manifestacijo, na kateri je govoril tudi dr. Maček, ki je med drugim izjavil, da je dosedaj sporazum še samo zunanji, da pa bo sporazum uresničen šele tedaj, ko bosta dobila srbski in hrvatski kmet odločilno besedo. Dr. Maček je bil od vseh prisotnih zelo toplo pozdravljen.

* Švica dela ovire pri uvozu svinj in jih jemlje sedaj od nas precej manj. Pravi, da blago ni več tako dobro kakor prej in da ji kvaliteta ne ustreza vedno. Švicarji pravijo, naj izvažajo svinje le nekatere večje jugoslovenske tvrdke, ker nudijo samo ta podjetja jamstvo, da bo blago res prvovrstno. Urad za pospeševanje zunanje trgovine se je začel s Švicarji pogajati, da bi se zadeva uredila in naša nekaka srednja pot, ki naj bi zadovoljila obe strani.

gospodarsko stanje drugod in bo spoznal, da je tam v tem oziru še neprimerljivo slabše kot pri nas. Kjer bi sicer lahko plaval v izobilju, če bi gospodarstvo vodili sistematično in pravilno. Na ta način bodo uspehi največji, brez tendence šovinizma, brez nasilnega vneljenja v določen sistem. Tudi beseda bo mnogo zalegla za utrditev nacionalnega čuta, bodisi v svobodnem razgovoru, bodisi na predavanjih in v šoli. In ne pozabimo: bliža se čas božičnic. Morda se niti ne zavedamo, kolikovega pomena so take božičnice predvsem v obmejnih krajih? Mnogi učitelji že vedo, mnogi pa še bodo morali spoznati ta pomen, ki pametno uresničen neizmerno važno vpliva na nacionalno

O dogodkih v češko-moravskem protektoratu

O češko-moravskem protektoratu so se v zadnjem tednu razširile čudne vesti, ki so vzbudile velikansko pozornost. Čeprav si danes poročila močno nasprotujejo, se da vendar po pripovedovanju opazovalcev ugotoviti nekaj dejstev. — Prinaša jih pariški »Temps« v vrstnem redu od 28. okt. do 15. nov.

Dne 28. oktobra so nekateri akademiki manifestirali pred grobom neznanega vojaka v Pragi. Kmalu pa je nastal tam s četami SS pretep, ki je zahteval 120 smrtnih žrtev in kateremu je sledilo okoli 3000 aretacij. Med aretiranimi je bil tudi akademik Jan Opletal. 14. novembra pa so dobili njegovi starši žaro, v kateri

je bil pepel njegovega sina. Dovolilo se jim je, da ga smejo naslednji dan ob 19. uri pokopati. Opletalova sestra pa je sporočila vest o njegovi smrti nekaterim bratovim tovarišem, ki so se naslednjega dne zbrali že predpoldne in prepevali pred grobom neznanega vojaka češke domoljubne pesmi. Hoteli so pred Hradčane, a jih je češka policija morala razkropiti. Ko so prišli nekateri drobci pred pravno fakulteto, sta pridrvela dva avtomobila SS-oddelkov, ki so pričeli streljati. Vdrli so v pravno fakulteto in aretirali tam 34 dijakov in 4 dijakinje.

Zaključek je bila ustrelitev 9 študentov, katerim je naslednji dan sledila še smrt 3 drugih Čehov. 1200 akademikov je bilo

poslanih v koncentracijsko taborišče, vse češke univerze pa so bile zaprte za tri leta. Nad nekaterimi češkimi okraji je bilo proglašeno obsedno stanje, ki pa — kakor pravijo nemška poročila — zadeva na polno razumevanje vsega prebivalstva in nikakor ne moti običajnega toka javnega življenja. Kot posebno tolažbo in znak normalnih razmer je smatrati — tako trdijo nemške uradne izjave — da se v vseh kinematografih vršijo nemoteno predstave. Sicer pa je obsedno stanje po zadnjih vesteh že zopet ukinjeno.

Uradno se iz Nemčije poroča, da je vse to le angleško maslo.

Magnetične mine – novo tajinstveno orožje Nemčije?

Ves svet je pretresla vest, da se je veliki nizozemski potniški parnik »Simon Bolivar« (8309 ton) potopil. Od 400 potnikov so jih rešili le nekaj nad 300, ostali so postali žrtev eksplozije, ki je nastala, ko je parnik zadel ob mino. Ni se še razburjenje poglelo, že je prišla nova vest v svet: utonil je jugoslovanski parnik »Carica Milica« (6400 ton), last »Jugoslovanskega Lloyd«. Ladja je vozila les v Anglijo, iz Anglije pa premog. Za njo so sledile pomorske katastrofe druga za drugo: italijanski tovorni parnik »Grazia« (6857 ton), angleška ladja »Blackhill« (2492 ton), švedski tovorni parnik »Börjessens« (1580 ton) ter litavska ladja »K a u n a s« in angleški mali brod »Torcbearer«.

Toda s tem vrsta še ni zaključena, ampak si sledijo katastrofe kar naprej. Večidel gre za ladje nevtralcev, ki morajo tako plačevati račun v tej vojni. Razumljivo je, da so vzbudile te potopitve v svetovnem časopisju ogromno pozornost in vznemirjenje. Angleški in nemški listi si medsebojno očitajo kršitev mednarodnega prava, kajti prosto plavajoče mine po mednarodnem pravu niso dopustne. Toda videti je, da se danes nihče več ne drži teh predpisov.

Potniki, ki so se rešili z ladij in opisujejo te nesreče zatrjujejo, da so eksplozije strašne in da se ladje silno naglo potopijo, kajti železo se baje lomi in upogiba kakor les. Ta poročila, posebno pa dejstvo, da se je vse to zgodilo na skoro istem mestu, kamor nemški minonosci zaradi blokade prav za prav ne morejo, je povzročilo, da so se pojavila v svetovnem tisku ugibanja, češ, da ima Nemčija novo orožje — mine, ki vsebujejo v sebi močne magnete, tako da jih vsaka ladja že na velike razdalje pritegne. Te razlage, kakor so zanesljive, se po pomorskih strokovnjakih odklanjajo, ker ni verjetno, da bi iznašli tako močne magnete. Ti strokovnjaki se bolj nagibajo

* Tradicionalni novinarski koncert na praznik Ujedinjenja dne 1. decembra v Ljubljani tudi letos ne bo izpadel. Na koncertu sodelujejo vojaška godba, več izvrstnih pevskih zborov in najboljši naši solisti. Po uradnem delu je zabava s plesom. Čisti dobiček je namenjen pokojniškemu skladu novinarjev.

* Delavsko zavarovanje naj ne bo več centralistično, marveč naj dobe vsaj okrožni uradi v državi popolno avtonomijo. Tako so zahtevali te dni zastopniki delodajalcev in delojemalcev na konferenci v Beogradu.

delo učiteljstva. Seveda pa tu učiteljstvo samo ne zadošča, temveč potrebuje vsestransko podporo oblasti ter premožnejših krogov, katerim je prav tako dolžnost podpiranje nacionalne propagande in dolžnost, vsestransko podpreti učitelja v njegovem nacionalnem prizadevanju. Ti kritični meseci vojne naj bodo še poseben spomin ter spodbuda vsem, ki imajo opravka z ljudstvom in ki naj se zavedajo, da je nacionalna vzgoja širših plasti našega naroda danes ena najpomembnejših vzgojnih nalog. Sedaj je čas in potreba, da odstranimo napake, ki smo jih delali poprej. V tem delu pa mora stati v sprednjih vrstah učitelj. c.—

k mnenju, da so prišle te mine v angleške vode le po nemških podmornicah, ki jim tu pa tam uspe predreti angleško blokado. Ko je prišlo vprašanje teh min v angleškem parlamentu na dnevni red, je

Chamberlain dal duška svojemu ogorčenju nad to drzno kršitvijo najosnovnejših zakonov mednarodnega prava. Zapretel je, da bo Anglija na ta napad znala primerno odgovoriti.

7 dni po svetu

Dr. Hacha

□ Predsednik dr. Hacha je po nekaterih vesteh bolan, po drugih pa interniran. Njegova naslednja usoda ni znana.

□ Med dr. Benešem in predsednikom poljske vlade, generalom Sikorskim, je prišlo do sprave. Narodi obeh držav, ki sta prenehali obstajati, se borijo za iste cilje.

□ Nemčija je baje prodala ladjo »Bremen« sovjetski Rusiji.

□ Za Balkan se še vedno vrši ostra diplomatska vojna. Italija skuša izkoristiti ruska pogajanja s Finsko ter pridobiti na časi, dokler Rusija ne dobi prostih rok. Vendar se tudi Rusija očitno pripravlja na udeleževanje v Evropi ter se sedaj pogaja z Japonsko, da bi imela krit hrbet.

□ O posebne vrste majskega izletu sredi novembra poročajo listi iz Podkarpatske Ukrajine. Tam je šel nek razred s svojim vzgojiteljem kar enostavno preko meje v sovjetsko Ukrajino. Vzgojitelj in dijaki so podali nekaj ostrih izjav v lvovskem radiu. Pa tudi sicer so se, kakor je videti, prilike na madžarsko-ukrajinski meji poostrihle. Pravijo celo, da je že prišlo do obmejnih prask.

□ Angleška vlada je sklenila, da v odgovor na vojno z minami blokado poostri. Vse nemško blago, pa če se tudi nahaja na nevtralnih ladjah, se bo zaplenilo. Na Holandskem je vzbudil ta sklep baje močan odpor. Tudi Italija je baje izjavila, da tega angleškega sklepa ne bo spoštovala.

□ Američani bi bili pripravljene Finsko finančno podpreti, če bi prišla Finska radi napetosti z Rusijo v finančne težkoče.

□ Nemčija baje pritiska na Romunijo in zahteva izdatnejše pošiljatve nafte,

Na zapadu postaja živahno

Angleži poročajo, da so zavezniški sestrelili na zapadni fronti 8 nemških letal ter da pri tem niso utrpeli nikake škode. Zavezniška letala so izvršila več izvidniških poletov nad raznimi nemškimi mesti: Franfurtom in Stuttgartom. Tudi Nemci niso mirovali. 6 letal je letelo nad Shetlandskimi otoki, pa so jih Angleži pregnali. Eno nemško letalo se je celo pojavilo nad ustjem Themse, pa tudi ni moglo do Londona. Tudi nemška artilerija je stopila v akcijo.

□ Britanska vlada je dala izjavo o izsledkih monakovskega atentata. Niti britanska vlada niti kak njen agent ne pozna tajinstvenega Elserja. Nadalje opozarja angleško poročilo na nedoslednosti Himmlerjeve izjave.

□ En danski in en italijanski parnik sta zopet zadela na mino. Danski se je potopil, italijanski pa se še drži nad vodo.

□ Monakovski atentator je — tako poroča nemška policija — neki 36letni Georg Elser. Delal je po naročilu Otta Straßerja. Ta pa je ravnal po navodilih angleškega Intelligence Servica (politične policije).

□ Neko potniško letalo je zadelo v bližini Londona ob varovalni balon ter se vnelo. Dva potnika sta mrtva. Angleži pravijo, da bi bila to usoda vsakega letala, ki bi se Londonu preveč približalo.

□ Združene države ameriške ne priznavajo poostrihle angleške blokade. Sicer pa se — pravijo Angleži — ta poostriitev Američanov ne tiče.

Minister Csaky

□ Madžarski zunanji minister Csaky je imel v zunanjepolitičnem odboru govor, kjer je pojasnjeval stališče Madžarske do drugih držav, posebno pa do morebitnega Balkanskega bloka. Madžarska pa ima še nekaj zahtev napram Romuniji. Če se te zahteve ne bodo izpolnile, ni misliti na neko sodelovanje z balkanskimi državami.

